

Trettende Møde.

Lørdagen den 9de November 1889, Kl. 1 $\frac{1}{2}$.

Protokollen for forrige Møde blev oplæst og vedtagen.

Formanden: Siden forrige Møde er paa de Herrer's Bladser ombelt Vindringsforslag til 3die Behandling af Forslag til Lov om Handel med samt Opbevaring og Anvendelse af Gifte og andre for Sundheden farlige Stoffer.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Statsrevisorerne's Betænkning over Statsregnskabet for Finantsaaret 1887—88.

(Udvalgets Betænkning findes i Tillæg B., Sp. 1 ff.)

Udenfor Udvalgets Indstillinger var intet Forslag fremkommet.

Sagen sattes under Forhandling.

Ordføreren (Rump): Atter staar Landstinget overfor et Statsregnskab, med Hensyn til hvilket de 2 Statsrevisorer have indstillet hele Regnskabets eller dog den væsentlige Del af samme til ikke at passere, medens de 2 andre Statsrevisorer have indstillet det til Godkendelse. Denne Modstæning beror ligesom ved de 2 foregaaende Statsregnskaber paa 2 Spørgsmaal, nemlig dels Spørgsmaalet, om det strider mod Grundloven, at Regjeringen, naar det nye Finantsaar er kommet, uden at den har været i Stand til at tilvejebringe en Finantslov, foranlediger, at Hs. Maj. Kongen i Henhold til Grundlovens § 25 udsteder en foreløbig Bevillingslov, dels Spørgsmaalet om, hvorvidt den foreløbige Lov kan bringes til at opføre derved, at der i det ene af Thingene ved privat Initiativ indbringes et med den foreløbige Lov ligelydende Lovfor-

slag, og Thinget derpaa vedtager en Dagsorden, ved hvilken den foreløbige Lov erklæres for bortfalden. Det ærede Mindretal har i Betænkningen med Hensyn til det første af disse to Spørgsmaal anført forskjellige Betragtninger, nemlig dels en Henvisning til Forsfatningslovene af 1855 og 1863 som formentlig indeholdende Data til Bestyrrelse af hans Fortolkning af Forsfatningen, dels forskellige Udtalelser af Politikere, som skulde tjene til at bestyrke hans Opfattelse. Jeg skal hverken indlade mig paa Noget af det, som det ærede Mindretal saaledes har anført, eller paa hvad Andet, der mulig endnu kan anføres med Hensyn til dette Spørgsmaal, og det af 2 Grunde. For det Første, fordi jeg formener, at der overhovedet i Thingene i tidligere Aar i Virkeligheden er anført Alt, hvad der kan anføres angaaende denne Sag, men navnlig, fordi en Diskussion derom i ethvert Fald med Hensyn til Landstingets Stilling til Sagen er fuldstændig orkesløs. Det kan gjerne være, at de Fortolkningsdata, som det ærede Mindretal har hentet fra de 2 nævnte Forsfatningslove, kunne have deres Betydning; jeg skal hverken sige Ja eller Nei dertil; det kan ogsaa være, at der fra de anførte Udtalelser af Politikere fra en tidligere Tid kan hentes Argumenter for Mindretallets Opfattelse, uden Hensyn til de Forhold, under hvilke Spørgsmaalet foreligger. Men at drøfte det i Landstinget, er fuldstændig orkesløst. Den Tid er forbi, da Drøftelsen i Folkethingets og Landstingetsalen kunde have nogen Betydning. De to Thing have, ethvert for sit Vedkommende, taget sit Støde til det foreliggende Spørgsmaal. Naar 2 Parter først ere naaede saa vidt med Hensyn til en Sag, der har retlig Betydning, at de afgjort hver indtager sit særlige Standpunkt, staar der, saafremt man vil naae en endelig Afgjørelse, kun Et tilbage, nemlig at forelægge Sagen for de kompetente Domstole. De to heromhandlede Spørgsmaal have flere Gange været for Domstolene, forsaavidt angaar Spørgsmaalet om Forholdet mellem Samfundsmagten og Statsborgerne. Saaledes har Spørgsmaalet om, hvor vidt det strider mod Grundloven at udstede foreløbige Bevillingslove, adskillige Gange været paa- sendt af de underordnede Domstole, nemlig naar Fogderne have foretaget Udpantning for kongelige Statter. Samtlige i disse Sager afsagte Fogedskendelser ere gaaede ud paa, at de foreløbige Finantslove indeholde tilstrækkelig Hjemmel til Oprævning af Statterne, og begge Landes Overretter ere komne til samme Resultat. Spørgsmaalet har ikke foreligget for Højesteret, ved hvilken